

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Lignvm Vitae, Ornamentum, & Decus Ecclesiae

In Qvinque Libros Divisvm. In quibus, Totius Sanctiss. Religionis Divi Benedicti initia; Viri Dignitate, Doctrina, Sanctitate, ac Principatu clari describuntur: & Fructus qui per eos S. R. E. accesserunt, fuissimè explicantur

Wion, Arnold

Venetiis, 1595

De Sanctiss. Patre Benedicto, totius Ord. Monastici in Occidente Patriarcha, & Institutore, ac Sacratissimi istius Ligni Radice. Caput Primum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38372

LIGNI VITAE
LIBER PRIMVS.

DONNO ARNOLDO VVION

Belga Duacensi, & Monacho Casinensi,

AUCTORE.

De Sanctissimo Patre Benedicto totius Ordinis Monastici in Occidente Patriarcha, & Institutore, ac Sacratissimi istius Ligni Radice.

qui

Doctrinam, sapientiam, & disciplinam scripsit in codice suo: & quasi Terebinthus extendit ramos suos, & rami eius honoris, & gratia.

Ecclesiast. 24. & 50. Caput Primum.

LIGNI Vitae ex vtraque fluminis parte plantati, quod vidit Ioannes in Apocalypsi sua, Apoc. 22. cuius folia ad sanitatem generum erant, fructos aliquos maturos selecturi, operæpretium duximus ab illo loquendi initium sumere, qui huius Ligni Radix, Basis, & Fundamentum esse dignoscitur: Sanctissimus, videlicet Pater noster Benedictus: Cuius imago confidentis habitus, monastica veste, Librum legis suæ dextra, gladium districtum sinistra tenentis, capite corona duodecim stellarum redimita, conspicitur, totius Ordinis Monastici in Occidente institutor, Dux & Pater monachorum, à quo Benedictionis nomen hereditamus,

Benedictionem (enim) dabit Legislator. Psal. 84.
IS ex antiquissimo & Imperatorio Aniciorum sanguine, patre Eupropio, Iustiniani, Patricij Romani filio, matre Abundantia, Nursiæ in Umbria vno cum sorore Scholastica partu editus anno Christi quadringentesimo octogesimo: à parentibus Romam liberalibus studijs erudiendus missus, multos per abrupta viciorum in mortem

A ire

ire cernens, repente in alium virum mutatus, & tædio omnis mundanae philosophiæ, ac gloriæ affectus, soli Deo seruire cupiens, ad monastica exercitia colenda se contulit Anno ætatis suæ quartodecimo, Christi Domini quadringentesimo nonagesimoquarto: & sola nutrice Cyrilla comitatus, Effide primum, ubi initium sanctitatis suæ in capisterij contracti reparatione demonstrauit; eaque relicta, sublacum deinde solitudinem famosissimam, quadraginta passuum millibus ab Vrbe distantem, soli Romano Monacho, qui ei habitum sanctæ Religionis tradiderat, cognitus, triennio inhabitauit. A Pastoribus postmodum, diuino, vt creditur, nutu, agnitus, Anno 497. & à Florentio presbytero, & Monachis quibusdam quibus pater præerat, multis laceratis iniurijs ad optatam Eremum repedauit, vbi à multis, Romæ præsertim Patricijs, & nobilibus, frequentari captus, duodennem ab Acquitio Maurû, a Tertullo patruelo suo: (erat enim Tertulli Eupropij fratris filius) Placidum septennem, Monastica instituendos disciplina suscepit, Anno Domini quingentesimo vigesimotertio. Vbi loci cum duodecim Monasteria exædificasset, & in singulo quoque eorum duodenas Monachos colloçasset, sublaco discedens, & paucos secum Fratres assumens, duobus Angelis comitantibus, & tribus Coruis quos nutrire solitus erat consequentibus, per quinquaginta fere passuum millia Christo iubente peruenit, anno Domini 528. ibique, contrito quod ibidem à Rusticis colebatur Apollinis Idolo, subuersa ara, lucroque succiso, sibi Monasterium statuit, & circumquaque manentes populos continujs prædicationibus ad fidem Christi conuertit. Gratia enim, vt ait D. Gregorius, Benedictus & nomine, tanto bonorum operum odore uniuersam condecorauit Ecclesiam, tanta signorum & miraculorum gloria contescavit, & tanta suis temporibus Religione floruit & doctrina, vt priuatae laudis, (quæ à me exigua afferi potest) nequaquam indigeat. Attamen cum ceterorum Monachorum, Abbatum, Sanctimonialiũ, Præfulum, & Sanctorum Ordinis Monastici, memorias prosequendas suscepit, ita Sanctissimi Patriarchæ nostri felicem uitam, & gloriosum exitum paucis attingam, ut quantum hoc matutinũ sydus, quod post tenebrosam illam noctẽ infidelitatis nobis illuxit ab alijs stellis in claritate differat, qualicumque modo cõtemplari ualeamus. Si quidem totus eius uitæ cursus nihil aliud spirat, quam præclara uirtutum exempla. Quis enim non considerat in ipso ab ineunte ætate fuisse constantissimam in Christo fidem? feruentissimam Dei, & proximi charitatem, in expugnandis erroribus singularem magna-

nima-

imitatam, summumque ad bene merendum de toto humano ge-
 nere studium, quando relicta in ipso iuuentutis flore Nursia felice
 patria, in qua natus erat, posthabitaque totius orbis gubernatrice
 Roma in qua educatus, ad laboriosam Eremum, pro lucrands Chri-
 sto animabus, se conferre dignatus est? In patria felix puerulus bo-
 nis omnibus abundabat, in Eremo alieno beneficio illi uiuendum
 erat. In Roma iucundi amici, docta ingenia, morum ciuitas: in
 Eremo atroces Christi inimici Diaboli, nullaque eo tempore erudi-
 ta ingenia, sed conuersatio omnibus periculis corporis cumulata.
 Nihilominus ille ingens fidei, & pietatis feruor, qui inuictissimum
 eius peccus accenderat, nequaquam admittere potuit quod intra pa-
 trios lares, & sub modio tam lucens lucerna contineretur. Egre-
 diendum illi erat de terra, & de cognatione sua; obliuioni traden-
 dus erat populus suus, & domus patris sui: superanda erant maris
 huius magni & spaciosi pericula; eaque omnia, & maiora subeun-
 da, quae in hoc mundo pro Christo uoluntarie relegati subire solent.
 Hoc modo electus Dei Benedictus, ad nos Monachos peruenit:
 nunc quae in nos beneficia contulerit audiamus. Erasmus in fide Chri-
 sti nouelli, & teneri, hic nos in ipsa solidauit: eramus peccatorum for-
 dibus inquinati, hic nos ab eorum foeditate ad pia opera reuocauit:
 eramus diuinarum, & humanarum legum ignari, hic nos, ut legibus,
 & uirtutibus operam daremus, informauit, quibus ad nostra usque
 tempora in pace conseruati sumus. Hic est uerus ille supplantator
 uidentem Deum, cuius erant filij duodecim, qui supplantatore inimi-
 co diabolo, paradysi olim habitatore, deuicto, primogenita eius an-
 tetulit. Hic est uerus Ismael exauditus à Deo, patris credentium fi-
 lius, qui exauditione Dei assumpta, (ab illa enim Regulam suam in-
 choauit sic inquit, Ausculta, o fili praecepta magistri) Duodecim
 duces generauit uiros utique praestantes, sanctitate claros, & omnis
 generis laude uenerabiles, qui in capite eius, tamquam Corona duo-
 decim stellarum relucens, in duos ordines Spiritualium, uidelicet,
 & Militarium, diuiduntur. Sed qua generatione? Metaphorica,
 quae & ipsa generatio dicitur, & triplex enumeratur. Prima est qua
 Deus generat sibi filios per gratiam, de qua Sanctus Petrus ait; *Vos*
genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis. 1. Pet. 2.
 Secunda est, qua daemon procreat filios suos per peccatum quate-
 nus se ducem, & praceptorum ad peccandum praebet, & peccatorum
 causas suggerit, unde aliquando in Sacra Scriptura Pater appellatur.
 Tertia est, qua homo gignit hominem, quantum ad mores & doctrinam.

Sed ne longior fiam, nihil hic dicam de doctrina Apostolorum, vel seguacium ipsorum, qui in diuersis prouincijs, vel ciuitatibus prima fidei Christianæ fundamenta iecerunt. Omittens etiam hoc loco virulentam doctrinam, quam per ministros suos diabolus sæpenter disseminat, & disseminauit; Tertiam generationem, eamque duntaxat bonorum, quæ nostro instituto seruit, considero. Huius autem generationis exempla quis requirat, cum vix vllus sit, qui res gestas Sanctorum non legerit, uel audierit? Quæ & si quis forasle, nec lectione, nec relatu aliorum intellexerit, huiusque rei veritatem ex sanctis antiquioribus, quales fuere Diuus Martinus, Antonius, Augustinus, Basilius, non cognouerit; quis tamen est qui eam clarè non perspiciat in illustribus familijs, quæ à Diuis Romualdo, Ioanne Gualberto, Bernardo, Cælestino, Ioanne Meda, Bernardo Senés, Gulielmo Vercellensi, vel alijs propagatæ ad hæc vsque tēpora, magna cum vtilitate Sanctæ Matris Ecclesiæ perdurant? Caterum inter omnes, qui vitæ alicuius arctioris auctores & duces extiterunt, sanctissimus profectò Pater noster Benedictus, Aniciorum Romanorum, vt diximus, sanguine procreatus, plurimis virtutū insignibus, ac trophæis, & diuinæ gratiæ prærogatiuis, dum adhuc corpore mortali superstes esset, iamque uita functus eximia memoriæ benedictione, atque Ordinis sui incremento, hominumque suæ disciplinæ rebus præclarè gestis, & honoribus amplissimis mirificè est condecoratus. In cuius laudibus duo potissimum mihi uisa sunt, quæ magnam admirationem, & commendationem ad gloriam haberent. Alterum, quod cum vitæ solitariæ semper appetens, hominum confortia libenter euitauerit, & in loca remotiora se abdiderit: uirtutū tamen eius fama adeo percrebuerit, ut inter plurimos, qui ad eum vndique confluebant, etiam Romanæ Urbis nobiles concurrerent, suosque ei filios omnipotenti Deo nutriendos darent; posteaque cōplures auita nobilitate insignes, atque inter eos non pauci, qui in diuersas prouincias Dominationem habebant, uel ij ad quos hæreditas huius gloriæ pertinebat, regno atque principatu posthabito, eius legibus, & institutioni se deuouerent. Alterum, quod cum multis nobiles, ac principes uiros, spretis diuitijs, ac mundi gloria contempta, ex magnis, ac potentibus humiles, ac pauperes effecerit, siue exceperit; ipse uice uersa, ac felici cōmutatione, ex humilibus, & abiectis, plurimos uitæ sanctimonia, atque litterarum scientia claros, ac gloriosos reddiderit. Vt sit igitur hæc permagna Patriarchæ nostri laus, ac tantum non summa, quod tam præstantes filios genuerit:

mea

mea tamen sic opinio est, ut quærendum potius existimem unde, & quibus ex causis illi, tam laudabiles euaserint, quam admirandum quod tales exstiterint. Quod cum haud dubiè, in Regula eius positum fuerit, necesse est eam tanto rectius fuisse constitutam, quanto Benedictini reliquis Religiosis uirtute præstiterunt. Nam inter singularia quæ istius Regulæ fuerunt, duo maxime ei propria, nec in postrema eius laude ponenda hic attingam: Puta, quod nulla pœnarum sanctione, aut suppliciorum metu diligentissime semper à monachis obseruata sit. In ea enim nihil graue, nihil asperum constitutum, sed *Quicumque hanc Regulam secuti fuerint, pax super illos, & misericordia.* Deinde quod exercitia & studia ea, per totâ vitam proposuerit, quæ continua uirtutis constarent meditatione, nec sinerent animos ad luxu & uoluptates auocari. Nam hisce rationibus affectum præcipuè arbitror Sanctissimum Patrem nostrum Benedictum, quæ laudabili Reipublicæ proposita bona, id quæ sine pœnarum metu, & coercitione. Spectauit enim hoc maximè Sanctissimus Legislatores, mentione uti nullam pœnarum in legibus suis faceret, ne quis earum contemptu, legum auctoritatem eluderet. Non enim latuit Virum longè Sapientissimum, in sitam hominibus plerisque natura esse malignitatē, qua procliuiiores multò feruntur ad legum repagula perumpenda, cum facillè pœnis defungi se posse norint. Atque ideo, in sua constituenda Regula, in primis omnia eo referenda haud dubiè existimauit, ut potius suos bonos faceret, quam malos tolleret: magisque id operam dedit, ut Monachos rectè institutos in uirtute exerceret, quam ut improbos factos aboleret. Ad bonorum medicorum exemplum, qui semper (cum res ita finit) antiquius habent, imminet antidoto auerruncare Luem, quam grassantem iam in corpora profligare. Ideoque rectam institutionis normam eum tradidisse apparet, ut ab incunabilis eos legum obedientia imbueret, qui idonei eius Reipublicæ Monachi futuri. Qua in re, ut & alijs, sapientiam Sanctissimi Legislatoris Benedicti magnopere admirari est; & eam hoc nomine suspexerunt, quicumque iudicio in literis maximè poluerunt. Itaque & apud quosuis ueterum sanctorum, & scriptorum laudata passim eius instituta, & sententiæ istarum legum; undique in eorum scriptis, & ordinationibus interlucent. Ut uidere est apud diuersorum Ordinum, & Rerum publicarum, fundatores, & constitutores, qui omnes ex hisce fidelijis parietes suos dealbarunt. Atqui ut antiquiores omittā, si nostri seculi exemplum quis expectat, nonne Ignatius Loiola, Patrum Societatis Iesu institutor, in Hispania no-

Gal. 6.

bilibus parentibus editus, postquam seculari militia relicta, atque mundi curis abdicatis in Dei militiam se tradidisset, atque ad salutem animarum promouendam totum se contulisset, suos quos condere uolebat, ita ex huius Regulæ institutis informauit (Casini enim positus, montem illum contemplationis aliquot mensibus inhabitauit, ibi que uelut alter Moses & Legislator, secundas Religiosorum Legum tabulas, primis non ab similes composuit) ut breuissimo temporis intervallo multiplicatus, factum inde fuerit, ut eius instituti doctrina & pietate clarissimi uiri totum iam ferè orbem collustrarint. At non sacerdotes tantum, Monachi, Virgines, sapientissimam hanc nostri Legislatoris Regulam, verum etiam militares quoque uiri sequuti sunt. Cum enim ad prælia Domini præliandum, cœlesti fortitudine, armisque solidioribus, quam sint ferrea, opus esse intelligerent, tantum absuit, ut Religiosorum uitam, & leges, aut sibi noxias aut militaribus expeditionibus impedimento futuras iudicarent, ut uarij militares ordines uoto se, ac Regulis ipsorum, quantum armatæ pro fide Christi sacæ erat obstrinxerint. Tantum momentum habet ritè suscepta Religio, ut communito uotis animo, & certa professione quasi ob signato, ipsi quoque milites liberiores uitam cohibeant, & eorum cœlitum, quos patronos sibi deligunt ductu, summa quæque pericula subeant, imperterritoque animo difficillima sæpe pertumpant: & sic uerè in legislatore nostro impletum uidemus illud sapientis dicentis, *Videte quoniam non mihi soli laboraui, sed omnibus exquirentibus ueritatem*. Solicite enim laborauit, nihilque tam arduum, aut difficile, uel insuperabile ei uidebatur, quod non pro ornanda, extollenda, & amplianda Religione sua aggredereur, ut ex eius Regula sanctissima uidere est; ex cuius lectione omnis eius conuersatio, cum exterior, tum interior, ad plenum intelligitur. Sanctus enim uir, ut ait diuus Gregorius, nequaquam aliter uiuere potuit, quam suis uiuere præcepit. Hæc est illa cœlestis uitæ forma, & regula, quam descripsit ille confessor Christi eximius S. P. N. Benedictus, ac seruandam à suis filijs uerbo docuit pariter & exemplo. Hanc manu dextra porrigit, sex ad eius dexteram collocatis uiris sanctis & Religiosis: sinistra uerò totidem alijs uiris clarissimis, & laude perpetua dignis, qui leuam eius ambiunt, gladium præbent, illi quidem Regula informati & instructi: hi uerò gladio etiam protecti, Ordines suos, sub eius patrocinio fundarunt; ex quibus tantum fructus Sanctæ Ecclesiæ accessit, ut quidam nostri temporis magnæ auctoritatis scriptor dicere non dubitarit, post sacratissima & sanctissima

Eccl. 24.

Etissima Ecclesiae Sacramenta, nihil ita in Ecclesia utile fuisse, ac San-
 ctorum Monachorum Benedictinorum ordines, & instituta. Nec hoc
 tantum ex eius schola prodijt, verum etiam distributio omnis Eccle-
 siastici officij, monastici praefertim, & ut horis Canonicis uersus il-
 le deuotissimus, *Deus in adiutorium meum intende*, *Domine ad* Psal. 69.
adiuuandum me festina, adiectis *Gloria Patri*, & *Sicut erat*, praepone-
 retur, ut ex eius Regula c. 9. uideri est, ex eius item magisterio pro-
 cesserunt. Quas uero Patriarchae nostri Benedicti sanctissimi semen
 uberrimas segetes, ac pingues fructus in agro Dominico exinde tu-
 lerit, ex numero Pontificum, Cardinalium, & reliquorum celeberrimo-
 rum uirorum (ut infra annotabimus) Cathalogo sanctorum ad-
 scriptorum, necnon ex plurimis monachorum Congregationibus,
 quae sub eius Regula, ut mox dicemus, militant, longè perspicuum
 est. Moritur hic sanctissimus monachorum Pater, & legislator, anno
 à Christo nato 542. uel 543. aetatis suae. 62. Indictionis sextadecimae,
 anno 5. uel 6. die duodecimo Calen. Aprilis, Sabbato Sancto Paschae
 illucescente, & in Oratorio Sancti Baptistae Ioannis sepultus est.

Inter tot uero miracula, quibus in mundo claruit, doctrinae quo-
 que uerbo, ut ait Gregorius, non mediocriter fulsit: scripsit enim
 aperto, & luculento sermone, Regulam Monachorum, Lib. 1. Au-
 sulta ò fili.

Huius autem Regulae loca impressionis hic non pono, quod cen-
 ties, & amplius excusa sit in diuersis orbis partibus, tam graecè, quàm
 Latine, alijsque idiomatibus secundum regionum diuersitatem, in
 quibus obseruatur.

De ordine Monasterij, qualiter à fratribus religiosè, ac studiosè
 conuersari, ac Domino militare oportet, Lib. 1. In primis noctur-
 nis horis.

Hic excusus est, cum Regula eiusdem Patris, nobis procuranti-
 bus, anno 1593. Venetijs, apud Iuntas, in 16.

Ad S. Remigium, Epist. 1. Domino Sacerdoti Remigio, quae
 excusa in fine Chronici Casinensis, & alibi aliquoties.

Ad S. Maurum, cum ad Gallias tenderet, Epist. 1. Accipe dile-
 ctissime. haec reperitur in uita S. Mauri, à S. Fausto Monacho con-
 scripta.

In discessu S. Mauri, Serm. 1. Si tristandum, dilectissimi.

Hunc integrum reperies in Martyrologio nostro, ad diem 14. I-
 nuarij.

In passione S. Placidi, & soc. Serm. 1. Sicut patris est gaudere.

Hic excusus est in Epistola Siculorum ad S. Benedictum, quæ est post finem Chronici Casinensis, folio 199.

Alia si quæ scripserit, ut uerisimile est, ad notitiam meam non peruenerunt.

Omittendum hic non uideretur, Oraculum illud celeberrimum, quod diuinitus ad S. P. N. Benedictum factum fuisse perhibetur, ex monumentis Monasterij insulæ Lirinensis: cuius oraculi fama per totum Orbem uagante, Monasticus Ordo non modicum lætificatus est.

Quod Ordo suus uidelicet, usque in finem mundi stabit.

Quod in eius fine, pro Ecclesia Romana stabit fidelissimè, & plurimos in fide confortabit.

Quod nullus in eo morietur, nisi in statu salutis. Et si male incipiet uiuere, & non desistet, uel confundetur, uel ab ordine eijcietur, uel per se egredietur.

Quod omnis qui Ordinem suum persequetur, nisi respiscat, uita sibi abbreviabitur, uel mala morte morietur.

Quod omnes qui Ordinem suum diligent, bonum finem habebunt.

Monachi autem qui sub S. P. Benedicti Regula militare noscuntur, triplici ordinis genere distincti sunt, qui uelut fortissimæ illæ amici Dei Iacob, ad suos debellandos hostes, ordine distributæ, omnique ex parte præparatæ turmæ sunt; Alij nempè secundi Ordinis (quos Conuersos appellant) ministerijs domesticis inuigilantes, de quibus ipse cap. 57. suæ regulæ, de artificib. Monasterij: Alij uero sacris initiati, ut semper choro diuinis laudibus celebrandis assistentes, pro quibus præcipuè Regulam suam scripsisse noscitur: Reliqui autem (sed rariores) perpetuò, seu ad tempus, non conuersionis feruore nouitio, sed monasterij probatione diuturna, suis in domunculis, ubi easdem laudes decantantes, & uitam ducentes acerrimam, conclusi manent. Illi, sollicitæ Marthæ munus gerunt; Hi uero duo, contemplantis Magdalenæ exercitationi continuè vacant. Sed omnes tamen simul Empyreum cælum, sedem, Thronumque Dei, ubi Hierarchiæ tres, perpetuis mirabilia opera eius laudibus extollentes, insistent, sacro suo uiuendi ordine præfigurant.